

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۴۱۳۶۵۷
۲۵، ۳، ۱۹

بررسی چگونگی کاربری جوانان از
حسب رسوم های ایرانی

دکتر مرتضی منصف

چاپ اول



۱۳۹۵

سرشناسه: منطقی، مرتضی، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور: بررسی چگونگی کاربری جوانان از چت‌روم‌های ایرانی/مرتضی منطقی.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۴۲۴ ص. مصور.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۵۱-۳۰۹-۱ - ۲۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: A survey on How Teenagers Use Iranian Chatrooms By: Morteza Manteqi, Ph.D:
یادداشت: کتابنامه

موضوع: گروه‌های گپ الکترونیکی -- ایران -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع: گروه‌های گپ الکترونیکی -- ایران -- جنبه‌های اخلاقی -- نمونه پژوهی
موضوع: اینترنت و جوانان -- ایران -- جنبه‌های اخلاقی -- نمونه پژوهی
موضوع: گروه‌های گپ الکترونیکی -- جنبه‌های اخلاقی
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ب۴ ۸ م ۸۸۶/۵۱۰۵ TK
رده‌بندی دیویی: ۰۰۴/۶۹۲
شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۱۴۶۵۰



انتشارات انجمن اولیا و مربیان

شماره انتشار: ۲۶۸

بررسی چگونگی کاربری جوانان از چت‌روم‌های ایرانی

مؤلف: دکتر مرتضی منطقی

ویراستار: سهیلا آقایی

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: مؤسسه فرهنگی و هنری طراحان ایماژ

آماده‌سازی: اداره آموزش اولیا

امور چاپ و توزیع: مدیریت انتشارات مالی

چاپ و صحافی: شریف - ناظر چاپ: کیوان - سهانگردی

چاپ اول: ۱۳۹۵ - ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۵۱-۳۰۹-۱

کلیه حقوق محفوظ است

تهران- خ سپهبد قرنی - نبش خیابان سمیه - وزارت آموزش و پرورش

ساختمان زنده‌باد علاقه‌مندان - طبقه دهم - انجمن اولیا و مربیان

نمابر: ۸۸۳۹۹۶۲

تلفن: ۸۲۲۸۴۲۷۳

فروشگاه مرکزی: خ قدس - ابتدای خ طالقانی، شماره ۴۳۳

نمابر: ۸۱۹۵۸۱۹۰

تلفن: ۸۸۹۵۸۱۷۹

E-mail: payvand@medu.ir WebSite: payvand.medu.ir

مقدمه..... ۱۱

۱. از دیو تا فرشته..... ۱۶

۱-۱. فرصت‌ها و تهدیدهای فناوری‌های ارتباطی جدید..... ۱۷

۱-۲. تاریخچه گفت‌وگوی اینترنتی..... ۲۰

۱-۳. فرصت‌ها و تهدیدهای اتاق‌های گپ اینترنتی..... ۳۳

۱-۴. بررسی تأثیر سن و جنس در کاربری از تالارهای گفت‌وگو..... ۶۷

۱-۵. نگاه به اتاق‌های گپ اینترنتی کاربران ایرانی..... ۸۳

۲. چت در چشم و دل چت‌بازان..... ۹۱

۲-۱. سرگرمی و پر کردن اوقات فراغت..... ۹۳

۲-۲. دوست‌یابی..... ۱۰۱

۲-۳. تجربه نقش‌های هویتی جدید..... ۱۱۲

۲-۴. پیدا کردن دوست جنس مخالف..... ۱۱۴

۲-۵. مقاصد آموزشی..... ۱۲۰

۲-۶. آشنا شدن و تبادل نظر با دیگران..... ۱۲۸

۲-۷. آشنا شدن با فرهنگ‌های دیگر..... ۱۳۳

۲-۸. تلاش در جهت پاسخ به سوال‌های ذهنی خویش..... ۱۳۶

۲-۹. گردآوری اطلاعات پژوهشی و نظرسنجی..... ۱۴۲

۲-۱۰. برقراری ارتباط با افراد مورد نظر..... ۱۴۶

۲-۱۱. مسایل نوع‌دوستانه..... ۱۴۹

- ۱۵۴..... ۱۲-۲. هویت طلبی
- ۱۶۰..... ۱۳-۲. ازدواج
- ۱۶۷..... ۱۴-۲. کاربری اقتصادی
- ۱۷۱..... ۱۵-۲. کمروبی
- ۱۷۴..... ۱۶-۲. پاسخ به تنهایی و خلاءهای عاطفی
- ۱۷۸..... ۱۷-۲. هیجان جویی
- ۱۸۹..... ۱۸-۲. ۵. جان. بویی مرضی
- ۱۹۶..... ۱۹-۲. گریز از محاربت های فردی و اجتماعی
- ۲۰۱..... ۲۰-۲. گریز از جهان واقع و فراموش کردن مشکلات
- ۲۰۶..... ۲۱-۲. تخلیه ناکامی های روانی
- ۲۱۱..... ۲۲-۲. استفاده های مشاوره ای از آثارهای گفتمان اینترنتی
- ۲۱۴..... ۲۳-۲. کاربری هرزه نگار
- ۲۱۷..... ۲۴-۲. ارضای تمایلات جنسی
- ۲۲۶..... ۲۵-۲. بستر سازی برای روابط نامناسب
- ۲۳۰..... ۲۶-۲. ارضای تمایلات مرضی
- ۲۳۳..... ۲۷-۲. انجام کارهای بزه کارانه
- ۲۴۴..... ۲۸-۲. سایر انگیزه ها
- ۲۵۹..... عبور از رودخانه پرتنداب
- ۲۶۰..... ۱-۳. اثرات زیستی
- ۲۶۴..... ۲-۳. اثرات روانی - اجتماعی اتاق های گفت و گوی اینترنتی
- ۲۶۵..... ۱-۲-۳. فرصت ها و تهدیدهای هویتی جوانان

- ۲۶۹ ۲-۲-۳. ارضای روحیه تمایز طلبی جوان
- ۲۷۰ ۳-۲-۳. شناخت نسبی جنس مخالف
- ۲۷۳ ۴-۲-۳. شناخت نسبی جامعه
- ۲۷۵ ۵-۲-۳. فراگیری مهارت‌های ارتباطی
- ۲۷۶ ۶-۲-۳. آشنایی با فناوری‌های ارتباطی جدید
- ۲۷۷ ۷-۲-۳. سوق یافتن نسبی به سمت فضای جهانی شده
- ۲۷۹ ۸-۲-۳. اثرهای درمانی
- ۲۸۱ ۹-۲-۳. هرز رفتن خلاقیت‌ها
- ۲۸۶ ۱۰-۲-۳. اتلا: وقت
- ۲۸۸ ۱۱-۲-۳. آسیب‌های روانی
- ۲۹۷ ۱۲-۲-۳. شکل‌گیری موده‌های (به‌ظاهر) عاشقانه
- ۲۹۹ ۱۳-۲-۳. گسترش هرزنگی
- ۳۰۲ ۱۴-۲-۳. شکل‌گیری روابط متبرک و محشا
- ۳۰۵ ۱۵-۲-۳. برقراری روابط نامشروع
- ۳۰۷ ۱۶-۲-۳. سوق یافتن به سمت بزه‌کاری
- ۳۱۱ ۱۷-۲-۳. وابستگی و اعتیاد به چت
- ۳۲۰ ۱۸-۲-۳. کاهش تعامل‌های عمیق اجتماعی
- ۳۲۴ ۱۹-۲-۳. افزایش بی‌اعتمادی
- ۳۲۷ ۲۰-۲-۳. ایجاد تغییر در دیدگاه‌های اجتماعی
- ۳۰۵ ۲۱-۲-۳. برقراری روابط نامشروع
- ۳۳۴ ۳-۳. اثرهای فرهنگی - عقیدتی
- ۳۳۵ ۱-۳-۳. کم‌رنگ شدن منطق و استدلال در جریان چت کردن
- ۳۳۶ ۲-۳-۳. کاهش شرم و حیا

- ۳۳-۳-۳. عادت به دروغ‌گویی ۳۴۱
- ۴-۳-۳. رکیک شدن ادبیات کاربران ۳۴۴
- ۵-۳-۳. افزایش روحیهٔ پرخاشگرانه ۳۴۷
- ۶-۳-۳. نفرت یافتن و انتقام گرفتن از جنس مخالف ۳۴۹
- ۴-۳. تبعات سیاسی اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی ۳۶۶

- ۳۷۶ حکایت چاله و چاه
- ۱-۴. اقدام‌های کلان‌نگرانهٔ اولیا ۳۸۰
- ۲-۴. اقدام‌های حدواسطهٔ تربیتی اولیا ۳۹۹
- ۳-۴. اقدام‌های جزءنگرانهٔ اولیا ۴۰۰
- ۴۱۹ برخی از مآخذ

این کتاب حاوی چهار فصل است؛ پس از مقدمه، که به معرفی اجمالی فصول کتاب پرداخته است، فصل نخست کتاب با عنوان "از دیو تا فرشته"، ضمن بررسی تاریخچه فناوری‌های ارتباطی پیشرفته، به طرح اجمالی تاریخچه چت و چت کردن می‌پردازد.

در ادامه، با تأکید بر فرصت و تهدید بودن گپ اینترنتی، نمونه‌هایی از عملکرد شبکه‌های اجتماعی و چت‌روم‌هایی که به طور فزاینده‌ای جوانان ایرانی در آن حاضر بوده‌اند، ارائه شده‌اند.

بررسی دیدگاه کاربران ایرانی در ارتباط با اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی، دلالت بر آن دارد که کاربران مزبور، حضور در محیط چت را بیشتر از آن که مثبت ارزیابی کنند، منفی قلمداد می‌کنند. اعتقاد اخیر، به شکلی مضاعف در بیانات برخی از اولیایی که جوانانشان به گفت‌وگوی اینترنتی علاقه نشان می‌دهند و این مسأله از اولویت‌های فراغتی آنان به حساب می‌آید، ملاحظه می‌گردد.

کتاب حاضر، کوشیده است تا در درجه نخست اهمیت، به ارائه شناختی

۱- چت (Chat) در معنای گفت‌وگو و صحبت کردن آمده است. هر چند با پیشرفت فناوری‌ها و ایجاد امکان گفت‌وگوی تصویری، این واژه دیگر چندان رسا و دقیق به نظر نمی‌رسد. به هر حال در متن کتاب، چت کردن معادل گفت‌وگوی اینترنتی و گپ اینترنتی و چت‌روم، معادل تالارهای گفت‌وگو، اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی و اتاق‌های گپ اینترنتی، در نظر گرفته شده‌اند.

واقع‌نگر از محیط گفت‌وگوی اینترنتی جوانان دختر و پسر ایرانی پیردازد^۱ و در درجه بعدی اهمیت، با توجه به آن‌که واقعیت چت‌روم‌ها، به مثابه امری گریزناپذیر، خود را بر جوامع مختلف تحمیل کرده، به نظر می‌رسد، در گذر زمان، از عمق و گستره بیش‌تری برخوردار خواهد شد، به تأکید بر ضرورت فرهنگ‌سازی در امر گپ‌های اینترنتی پیردازد و در این ارتباط از نقش اولیای امور فرهنگی جامعه و اولیای جوانان، یاد کند.

۱- بررسی اطلاعات درج شده در سطح رسانه‌ها، در مورد آنچه در اتاق‌های گپ اینترنتی ایرانی می‌گذرد، به دلیل عدم دسترسی دقیق مسأله و برخورد سرسری و شتابزده با چت‌روم‌های ایرانی، به میزان زیاد مقرون به صحت نیست. عنوان مقاله «روانشناسی چت و کاربران چت‌روم‌ها» (گوگل فارسی، ۱۳۸۷/۸/۱۱)، با استناد به چند گزارش پژوهشی انجام شده در محیط ایران می‌نویسد:

«دکتر محمد ابراهیم زرگر، استاد روان‌شناسی اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی، در خصوص نتایج به دست آمده از گرایش‌های جوانان به اعلام می‌کند: نگاه به چت به عنوان یک بازی سرگرم کننده، ۳۴٪؛ چت به عنوان تداوم زندگی واقعی، ۱۱٪؛ چت به عنوان وسیله‌ای برای ارتباط دوستانه، ۱۸٪؛ چت به عنوان امکانی برای جست‌وجوگری، ۹٪؛ چت به مثابه ارتباطی نامطمئن و ناآرامد، ۲۰٪ و چت به عنوان ابزاری برای سوءاستفاده، ۱۲٪ بوده است».

مریم رضازاده و آرزو صالحی، از محققان حوزه اجتماعی، در پژوهشی مشترک، که در خصوص گرایش جوانان به چت‌های اینترنتی انجام داده‌اند، با توجه به نتایج زیر را ارائه کرده‌اند: ۵۳٪ جوانان معتقدند که چت کردن فرقی با زندگی واقعی ندارد، ۴۶٪ معتقدند که چت با آن‌ان چت می‌کنند، خصوصیات مشابه با خودشان دارند، ۴۰٪ گفته‌اند که شخصیت آنان با شخصیتی که در چت‌روم‌ها به نمایش می‌گذارند، متفاوت است، ۷۶٪ با چت کردن احساس آرامش می‌یابند، ۸۳٪ شدت چت با شخصیت دیگران را در چت غیرممکن می‌دانند، ۴۴٪ فهمیدن احساسات و نظریات واقعی افراد در چت را غیرممکن می‌دانند، ۷۶٪ در چت به مخاطب خود اعتماد ندارند و ...

محمدسعید دکایی، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی، در خصوص مضمون گفت‌وگوهای ردوبدل شده در سطح کاربران چت‌روم‌ها، بیان داشت: براساس تحقیقات انجام شده، بیش از ۴۰٪ چت‌کننده‌ها، به دنبال مباحث غیرجدی و پیش و پیا افتاده، ۲۷٪ در پی گفت‌وگوهای بی‌ارزش، سب و نزدیک به بیش‌تر و کمتر از ۲۰٪ موضوع‌هایی همچون فیلم، موسیقی و هنر را مدنظر داشته‌اند.

حال آن‌که ارقام ارائه شده، ضمن آن‌که با یکدیگر تا حدودی متعارف به نظر می‌آیند، اما مانند پذیرش ۵۳ درصدی اعتقاد به این‌که چت کردن با زندگی واقعی فرقی ندارد و ارقام ۸۳٪ و ۷۶٪ رضایت از ارائه شده مبنی بر عدم امکان شناخت شخصیت دیگران در چت‌روم و بی‌اعتمادی به کاربران چت‌روم، با آمار و ارقامی که پژوهشگران گروه پژوهش، طی ساعت‌های متعددی از حضور در اتاق‌های گپ اینترنتی و تحلیل محتوای مباحث ردوبدل شده کاربران این اتاق‌ها، به دست آورده‌اند، به هیچ وجه، همخوانی ندارد (نظیر اختصاص ۲۰٪ مباحث به موضوع‌هایی مانند موسیقی، فیلم و هنر و یا نگاه ۱۲ درصدی به مسأله چت به عنوان ابزاری برای سوءاستفاده).

البته اشکال اخیر، بیش‌تر از آن‌که متوجه پژوهشگران باشد، متوجه نهادهای فرهنگی و تحقیقاتی موجود در کشور می‌باشد که از سویی، به دلیل عدم عطف توجه به مسأله فضای عمومی اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی که نوجوانان و جوانان ایرانی در آنها حضور می‌یابند، و از سوی دیگر به سبب عدم تخصیص امکانات پژوهشی در این زمینه، پذیرفته شده است و مجموعه مسایل اخیر، سبب شده است، به جای ارائه تصویری روشن و شفاف از واقعیت اتاق‌های چت اینترنتی در جامعه، مسئولان فرهنگی جامعه، تنها با تئوریزه‌شدن، تاراج و مخدوش از واقعیت اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی روبه‌رو باشند و در این زمینه، ایام را به غفلت بگذرانند.

از این رو، در فصل نخست کتاب، پس از طرح فرصت‌ها و تهدیدهای اتاق‌های گپ اینترنتی، به برخی از عوامل مساعد کننده و بستر ساز رشد فزاینده چت در سطح جوانان ایرانی، پرداخته شده است.

در ادامه فصل نخست کتاب، از تأثیر متغیرهای جنس و سن در کاربری از اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی، یاد شده است.

فصل دوم کتاب، با عنوان "چت در چشم و دل چت‌بازان"، کوشیده است، با استناد به بیش از ۴۰۰ مصاحبه حضوری و شبکه‌ای به عمل آمده با کاربران دختر و پسر ایرانی اتاق‌های گپ اینترنتی و بررسی گفت‌وگوهای اینترنتی کاربران برای ساعتی متناهی در اتاق‌های بحث اینترنتی، به آرایه توصیفی از دلایل و انگیزه‌های چت کردن چترها و چتی‌های نوجوان و جوان ایرانی بپردازد. در این فصل عناوین فرعی: "سرگرمی، دوست‌یابی، تجربه نقش‌های هویتی جدید، پیدا کردن دوست جنس مخالف، مقاصد آموزشی، آشنا شدن و تبادل نظر با دیگران، آشنا شدن با فرهنگ‌های دیگر، تلاش در جهت پاسخ به سؤال‌های ذهنی خویش، گردآوری اطلاعات، پژوهش و نظرسنجی، برقراری ارتباط با افراد مورد نظر، مسایل نوع‌دوستانه، هویت‌طلبی، هیجان‌جویی، ازدواج، کاربری اقتصادی، کمرویی، پاسخ به خلاءهای عاطفی، گذر از محدودیت‌های اجتماعی، گریز از جهان واقع برای فراموش کردن واقعیات تلخ تخلیه ناکامی‌های روانی، هیجان‌جویی مرضی، استفاده‌های مشاوره‌ای، کاربری هرزه‌نگار، بستر سازی برای روابط نامناسب، ارضای تمایلات مرضی، انجام کارهای بزه کارانه و سایر انگیزه‌ها، مورد بحث قرار گرفته‌اند و در جریان توصیف انگیزه‌های پیشگفته، به برخی از دلایل فرهنگی - اجتماعی مؤثر در تشدید انگیزه‌های مزبور اشاره رفته است.

فصل سوم کتاب، با عنوان "بر فراز دره عمیق"، از اثرها و تبعات اتاق‌های گپ

و گفتمان اینترنتی در سطح کاربران ایرانی یاد کرده است. اثرهای زیستی، روانی-اجتماعی، فرهنگی- عقیدتی و سیاسی، عمده محورهایی اند که در این فصل، مورد توجه قرار گرفته اند. در محور اثرهای روانی-اجتماعی اتاق های گفت و گوی اینترنتی، عناوین فرعی: فرصت ها و تهدیدهای هویتی جوانان، ارضای حس نوجویی و نوگرایی جوانان، شناخت جنس مخالف، شناخت عینی تر از جامعه، فراگیری مهارت های ارتباطی، آشنایی با فناوری های ارتباطی جدید، سوق یافتن به سمت فضای جهانی شده، اثرهای درمانی، هرز رفتن خلایق ها، اتلاف وقت، آسیب های روانی، شکل گیری مرادده های (به ظاهر) عاشقانه، گسترش هرزنگاری، شکل گیری روابط مبتنی بر فحشا، برقراری روابط نامشروع، سوق یافتن به سمت بزه کاری، وابستگی و اعتیاد به چت کردن، کاهش تعامل های عمیق اجتماعی، افزایش وابستگی اجتماعی، ایجاد تغییر در دیدگاه های اجتماعی و سایر تبعات، بررسی شده اند. در محور تبعات فرهنگی، عقیدتی اتاق های بحث اینترنتی، عناوین فرعی: کم رنگ شدن منطق و استدلال در جریان گپ اینترنتی، کاهش شرم و حیا، عادت به دروغ گویی، رکیک شدن ادبیات کاربران، افزایش روحیه پرخاشگرانه، نفرت یافتن و انتقام گرفتن از جنس مخالف و نسیت گرایی ارزشی، مورد بحث قرار گرفته اند. سرانجام در محور اثرات سیاسی اتاق های گپ اینترنتی، عناوین: آشنایی با برخی از دیدگاه های سیاسی، گسترش دیدگاه های سیاسی مخالف مورد بررسی قرار گرفته اند.

در فصل چهارم کتاب، با عنوان "حکایت چاله و چاه" تاکید بر گریزناپذیری از فناوری های ارتباطی جدید، از جمله اینترنت و امکان عمل اتاق های گپ آن، خاطرنشان گردیده است که نفی، انکار و پاک کردن صورت مسئله فناوری ها، از جمله اینترنت و چت، چاره ساز نیست و فناوری های اخیر، به هر روی خود را بر جوامع مختلف بشری، تحمیل کرده، بر عمق و گستره اثربخشی خویش خواهند افزود. از این رو، ضرورت دارد که اولیای فرهنگی جامعه از سویی و



اولیای جوانان از سوی دیگر، دست در دست هم، تلاش کنند تا با فرهنگسازی در جهت افزایش فرصت‌های فناوری‌های ارتباطی پیشرفته و کاهش تهدیدهای آن‌ها، چت بازان و امانده در چت را کمک کنند و به این ترتیب آنان را از چاه به چاله منتقل کنند؛ اما در صورتی که اولیای پیشگفته، دست به اقدامی برنامه‌ریزی شده، مدون و جدی در ارتباط با فناوری‌های اخیر نزنند، آنگاه با از دست دادن فرصت‌ها و فرصت‌سوزی، در عمل امکان بسترسازی فرهنگی لازم برای جوانان و دیگر اقشار اجتماعی سلب خواهد شد و جوانانی که در چاله فناوری‌ها افتاده‌اند، در ادامه، به چاه فناوری‌های کنترل نشده و عنان گسیخته، سقوط خواهند کرد. نکته‌ای مهم که در ارتباط با کتاب باید ذکر شود، این است که کتاب حاضر پیشتر با عنوان "چت‌رومی ایرانی، اولیا و جوانان"، توسط جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران نشر یافته و اینک، ویرایش دوم کتاب، توسط انجمن اولیا و مربیان به زیور طبع آراسته شده است. رایج و درست است، علاوه بر افزایش برخی از مقالات جدید تا تاریخ ۲۰۱۵، به قریب سه حبه انجام شده با دانش آموزان کاربر شبکه‌های اجتماعی، تلفن همراه و اتاق‌های گب اینترنتی، که طی سال ۱۳۹۴ صورت پذیرفته، استناد گردیده است.

در خاتمه، لازم می‌دانم از عزیزانی که در تهیه و تألیف کتاب حاضر، به نگارنده یاری رسانده‌اند، تشکر و قدردانی کنم. خانم اکرم مظاهری زحمت تاپ کتاب را برعهده داشتند. دانشجویان محترم، خانم‌ها و آقایان جلیل اصلانی، سعید ایمانی، مصطفی بلقان‌آبادی، صبا حسنوندی، فاطمه جدیدی، مهناز جعفرزاده، داوود ذوالفقاری، شیما رحیمی، کمیل زاهدی، خدیجه زمانی، ریحانه شیخان، هاجر شریفی، سمیه صفایی، سمیرا علیپور، لیلی قاسم‌زاده، فاخته قلمی، مهری مرادی، مهدیس مقصودلو، و مرضیه نوروزپور، در گردآوری برخی از داده‌های پژوهشی این اثر، نگارنده را از نتایج کارشان برخوردار ساخته و وی را رهین منت خویش کرده‌اند که از این عزیزان نیز سپاسگزاری می‌کنم. اجرشان مأجور باد.

پیش از ورود به بحث انگیزه‌های کاربران ایرانی اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی، رایۀ دورنمایی از مسئلۀ فناوری اینترنت و اتاق‌های گپ اینترنتی، مفید می‌نماید. از این رو در این فصل، با اشاره به فرصت‌ها و تهدیدهای فناوری‌های ارتباطی جدید، رویکرد مبتنی بر نفی و انکار فناوری‌ها، مورد تردید قرار گرفته، از ضرورت پیش گرفتن رویکردی اثباتی، که با پذیرش واقعیات فناوری‌های ارتباطی پیشرفته، با پیش گرفتن روش‌های مداخله‌گرایانه، درصدد کاهش تهدید فناوری‌ها و هم‌زمان افزایش فرصت‌های آن‌ها است، یاد گردیده است. عناوین فرعی که در این فصل مورد توجه قرار خواهند گرفت، عبارت‌اند از: "فرصت‌ها و تهدیدهای فناوری‌های ارتباطی جدید"، "تاریخچۀ گفت‌وگوی اینترنتی"، "فرصت‌ها و تهدیدهای اتاق‌های گپ اینترنتی"، "بررسی تأثیر سن و جنس در کاربری از تالارهای گفت‌وگو" و "نگاهی به اتاق‌های گپ اینترنتی کاربران ایرانی".

در محور نخست، از مسائل فرصت‌ها و تهدیدهای فناوری‌های ارتباطی جدید یاد خواهد شد، که از تاریخچه‌ای همانند برخوردارند و با پا گذاشتن به عرصۀ روابط اجتماعی، در عین ایجاد برخی فرصت‌ها، تهدیدهایی نیز با خود به همراه آورده‌اند.

در محور بعد، تاریخچه‌ای اجمالی از فناوری گفت‌وگوی اینترنتی ارائه خواهد گردید.

سومین زیر مجموعه، به بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی خواهد پرداخت.

در محور بعد، از تأثیر سن و جنس کاربران، در کاربری آنان از اتاق‌های گپ اینترنتی، یاد شده است و سرانجام در آخرین عنوان، با رایۀ شواهدی از اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی کاربران نوجوان و جوان ایرانی، بر ضرورت مداخلۀ فعال در جهت اصلاح فضای موجود در چت‌روم‌های ایرانی، تأکید شده است.

۱-۱. فرصت‌ها و تهدیدهای فناوری‌های ارتباطی جدید

با گسترش فناوری‌های جدید در جامعه، برخی از پژوهشگران ترغیب شدند تا گسترش فناوری‌های ارتباطی نسبتاً قدیمی، مانند: تلگراف، تلفن، رادیو، تلویزیون و ویدیو را مورد نظر قرار داده، واکنش شهروندان را در ارتباط با آن‌ها، هنگامی که تازه به جامعه عرضه شده بودند، مورد بررسی قرار دهند. مجموعه مطالعات انجام شده در این زمینه، حکایت از آن دارند که شباهت‌های بسیار بین واکنش مردم در ارتباط با فناوری‌های قدیمی، زمانی که هنوز «تازه» بودند و فناوری‌های بسیار جدید وجود دارند.

مطالعه تاریخیچه پدیدایی فناوری‌های مختلف، نشان می‌دهد که با بروز و ظهور هر فناوری جدید، موجی از پدیده‌ها و هراس‌ها، فرا روی بشر پدیدار شده است. با پا به عرصه نهادن تلگراف، این سیم در دل برخی از انسان‌های نیک‌اندیش و خیرخواه پدید آمد که این فناوری به «حقن یک «جامعه جهانی» کمک خواهد کرد و بدین ترتیب، دیگر جهان، شاهد رخدادن جنگی نخواهد بود.

زمانی که تلفن اختراع شد، برخی از منافع کشور آن سخن به میان آوردند و از خارج شدن انسان‌ها از انزوای اجتماعی و برقراری رابطه بین افراد و برخی از نزدیکانشان، که به دلیل بُعد راه، از یکدیگر دور افتاده‌اند، سخن گفتند.

در سال ۱۸۸۶، در مجله «جهان الکتریکی»، داستانی با عنوان «خطرهای عشق سیمی»، درج شد و طی آن از عشق عنان گسیخته دختر یک تلگرافیست، یاد شده بود که در اثر دسترسی به تلگراف صورت پذیرفته بود، و به این ترتیب تلاش شد تا از خطرهای بالقوه اختراع دستگاه اخیر، یاد شود.

با اختراع و پدیدایی تلفن، بعضی از منتقدان، از این وسیله به عنوان ابزاری مزاحم و خطرناک یاد کردند که تنها به کار اموری مانند برقراری روابط عاشقانه و نامزد بازی می‌آید.